

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O vnanjih razmerah.

Odkar je v Avstriji uvel se dualizem, postal je notranji položaj naše države čisto mogoče še nekoliko ozbilnejši, kajti državni organizem dobil je s tem razcepljenjem oficijelno dve duši, cis- in translitvansko, katerih vsaka si prizadeva, kolikor možno, do veljave spraviti svojo notranjo in vnanjo politiko, ne brigaje se mnogo za namene in želje druge državne polovine.

Zlasti Arpadov rod v svojem šovinizmu, v svojej odurnosti nasproti drugim narodnostim, osobito pa v svojem gorupem spominu na odločilni dan pri Villagos-u, pri vsakej priliki rad malo zaropoe s svojo honvedsko sabljo in bi, če bi njegove moči bile jednake njegovej razposajenosti in oholosti, kar na vrat na nos, čim prej tem bolj napovedal boj proti Rusiji, da bi se maščeval za nekdanjo onemoglost in nad šibo, ki mu je nekdanj ohladila po preobilej papriki prouzročeno razjarjenost.

A ker se Magjari neposredno vender ne upajo dražiti mogočne severne države, skušajo, kadarkoli se jim nudi prilika, znositi se nad malimi državami, o katerih je znano, ali se vsaj domneva, da so v zvezi z Rusijo, kakor nad Črnogoro, Bulgarijo, Rumunijo in Srbijo, v katerih bi si radi pridobili odločujoči upliv. No, Črnagora je uže točno izjavila svoje mnenje, v Srbiji pa se v zadnji čas zblížujeta radikalna in narodno-liberalna stranka in ti dve sta, akoravno sta obe priznali, da zdaj še nij pravi čas, vender sklenili skupno delovati proti ministerstvu Piročanac, gledé vnanje politike pa naslanjati se na Rusijo in avstro-ogerski upliv izpodkopavati in zavirati na vsem balkanskem ozemlju.

Najodločneje postavili so se pa Rumunci po robu. Izrekli so kar javno, da so proti vsacemu boju z Rusijo, ker bi bil proti njihovim interesom. Glas Rumuncv pa je za Magjare velevažen in vzbuja v njih srcih opravičen strah. Ne le da zavzemajo Rumunci v stratežičnem oziru jako važen položaj, da stanujejo skoraj zdržema od Pančove pa do Debreczina, od daljnega Dnjestra pa do reke Tise, da so oni glavni del prebivalstva v Bukovini, na

Erdeljskem, v Moldaviji in Valahiji in deloma v Banatu in je vseh okolu deset milijonov, tedaj narod, ki se sme z Magjari v spored staviti, je tudi njih politična zavednost in odločnost toliko, da jih mora vsak previden politik jemati v poštev. Ta njih politična zavednost in odločnost pa nij še le od danes, temveč datira še od 1848. l., ko je 15. maja v Blasendorfu na Erdeljskem bil oni velikanski tabor 50.000 rumunskih kmetov, ki so po govoru slavnega svojega, pozneje v prognanstvu umrlega rodoljuba Baliescu-ja z vso točnostjo izrekli se proti vsakej zvezi Erdeljske z Ogrsko in kot svoj program postavili toč o: „Osvobojenje od vsacega tujega gospodstva potom narodnega zjedinjenja“ in v drugej točki za vsacega dovolj jasno izrekli se: „Mi bočemo zjediniti se z Rumunsko“.

Ti dve točki, obsezajoči v sebi glavni smoter rumunskega naroda, postali sta uže meso in kri ter se tudi uže l. 1848. in 1849. s krvjo zatrdili v srca vseh Rumunov, nič manj pa tudi Magjarov. Ko bi slednji utegnili vender biti kratkega spomina, prepričal jih je po nas nedavno priobčeni rumunski „memorandum“, da težnje Rumunov v več nego 30 letih nijso postale nič skromnejše, temveč, odkar je postala Rumunija kraljevina in so se pri Plevni po svojej hrabrosti odlikovali poprej prezirani dorobanci, postala je gravitacija po zjedinjenji vseh Rumunov še veliko silnejša. Ideja Vse-Rumunije prošinja 10 milijonov src, in ves rumunski narod uže sedaj javno protestuje proti boju z Rusijo. To je jasen miglaj s prekljo v roci magjaskim šovinistom in drugim prevročekravnim državnikom takraj in onkraj Litave, kajti Rumunija sama absorbirala bi velik del naše vojne sile, da o drugih naših mejasih niti ne govorimo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. decembra.

Dasi nij še dognan spored delovanju državne zbornice, sta vender, po poročilu „Politike“, vlada in večina te misli, da se bo v bo-

dočem zasedanji kar se da ogibalo poličnih debat ter vse moči združile se v rešitev gospodarskih predlogov. Za Tirole in za Dalmacijo zahtevala se bo od zbora dovolitev državne podpore v obliki investicijske predloge. — „Politik“ tudi poroča, da so vse vesti in kombinacije o odstopu Hohentwartovem od političnega delovanja neresnične. — Nadomestilne volitve so uže razpisane in se bodo vršile v tem redu: dne 7. t. m. za Negrellija, 14. za Rohrmanna, 28. za Edelbacherja in 10. januarja na mestu Fedorowicza.

V petek je tudi dunajski mestni zastop posnemal vzgled deželnege šolskega sveta v zadevi česke privatne šole na Dunaji. Na nujni predlog odbornikov dr. Ledererja in Somaruge sklenil je z vsemi proti jednemu glasu dve resoluciji. Prva poudarja, da je minister Conrad nepostavno ravnal, ko je dovolil ustanovitev česke privatne šole na Dunaji, da je s tem dovoljenjem v veliki nevarnosti nemški značaj Dunaja, katerega braniti je v prvi vrsti poklican mestni zastop; in ta zastop soglasno odobruje sklep deželnege šolskega sveta o tej zadevi. Druga resolucija naglašuje, da je po českej privatni šoli mesto Dunaj odškodovano v kulturnih in materijalnih zadevah, in zahteva, naj šolski odsek stori potrebne korake v nje odvritev. Vsi odborniki so pravim kričanjem pritrdjevali resolucijam, jedini dr. Gugler ostal je pri zdravej pameti, ter se v nje imeni trikrat oglašil, zagovarjaje postavnost ministrovega odloka, a ostal je samič. Za pametne svoje besede užil je le zasramovanje fakcijskih svojih kolegov.

Vnanje države.

Kakor poroča „Pol. Corr.“ je dal črnogorski minister Radonić vsem zastopnikom tujih držav zatrdilo, da je vojaško gibanje in delovanje po Črnejgori povsem normalno, in da knez nikdar nij mislil na samosilje, temveč prepušča tudi to vprašanje vlastém berolinske pogodbe. Črnogorsko-turški kompromis pa je mogoč.

Ruski minister pl. Giers biva sedaj v Rimu in je bil v petek vzprijet pri kralju in kraljici. Zvečer je bil njemu na čast pri ruskem poslanstvu slovesen diner, katerega so se udeležili ministra Depretis in Acton, baron Blanc, generalni vodje političnih zadev in trgovine in poslaniki Avstro-Ogrske in Nemčije. — Ruska vlada podala je razkolnikom nekoliko olajšav. V Genfu izhajajoči organ ruskih revolucionarcev „Volnoje slowo“ pri-

LISTEK.

Natalija.

(Poslovenila Janja Miklavčič.)

XIII.

(Dalje.)

Nekaj dni je ležala, potem jej je odleglo, a rana na čelu nij izginila; videlo se je, da jej vedno ostane znamenje.

Skrbno je gospa Ten Berghe izpraševala zdravnika o tej bolezni, a ta jej je zagotavljal, da je Lujiza trdne narave in da jej je le pretresljiv dogodjaj prouzročil vročnico.

„To sem si mislila“, déla je baroninja gospodu Ten Berghe, „da ima Lujiza skrivnosti — a kake? — Njen smejljaj je tako nedolžen, oči njene tako krotke . . . Mora se jej verjeti!“

Hitro ko je Lujiza okrevala, da je šla na verando v sveži zrak, počela jo je baroninja izpraševati.

„Gospod zdravnik ima prav, milostna gospa“, rekla je Lujiza, „hud boj sem bojevala, malo je manjkalo, da vas nijsem zapustila — a sedaj je vse dobro tudi jaz ostanem tu pri vas!“

„Ali je res, kar so mi pravili, da ste bili z nekim gospodom pred grško cerkvijo?“

„Da, milostna gospa!“

„Ki vam je stavil ponudbe? Poljak, li ne?“

„Bil je Rus!“

„In vi ste mu odrekli?“

„Srečo sem si odrekla, ker moja vest tako veli.“

„Lujiza, morebiti pa vender . . . a kako se zove?“

„Oj, saj si ne pomnite!“

V tem trenutku prijah mimo hiše na krasnem konji knez Dalmatchine.

„Vidite“, pravi baroninja, „slebern opoludan prijaše tu mimo, opravlja-li v grškej cerkvi svojo molitev? — Lep mož! In kako sem pogleduje! Uboga Lujiza, one kapelice pač nikdar ne zabite!“

„Nikdar, nikdar“, ponavlja ona.

Isti večer pa je prejela od njega list — in stoprv v svojej sobi ga je prečitala:

„Lodojska“, pisal je, „odpusti mi, da sem tako ravnal. Ti si bila kriva, mene je premagala jeza. Nijsem mogel vsega izgovoriti, kar bi rad. Odsihmal ne trpim, da bi bila služabnica tuje gospe. — Vezi, ki te vežejo nanjo, pretrgaj, in živi po svojem stanu. — Tega te prosim iskreno! — Pri bankirji H. v Frankobrodu pustil sem v ta namen svoto, katero sprejmi. Lodojska, vprašam te še jedenkrat — ali odjenjaš s svojo samoglavnostjo? Oh, ne stori me nesrečnega! — Kazimir.“

Mirno je odložila list. Na mizi ležala je slika male Natalije, zaročni prstan in mali križec. Sliko Kazimira pa je varno shranila, da je nij videla in s tem kalila si miru.

Neka neznana čut budila jej je skoro nevoljo do moža, kateremu je sveto zvestobo in ljubezen prisegla. —

naša o tem jako čudne vesti. Pri zadnjem bivanju carjevem v Moskvi so se neki posebno razkolniki močno odlikovali. Kakor se govori, sklenili so bili vodje „starovercev“ zvezo z načelniki protinihilistne tajne družbe, vsled katere so dali staroverci 4000 svojih mladenčev na razpolaganje, da so nazdravljali došlega carja, tajna družba pa da se je obvezala braniti razkolnike napadov policije. Za jednake usluge pri lauskem carjevem potovanju pridobili so razkolniki osvobodjenje svojih od l. 1854. v prognanstvu živečih nadduhovnov.

Katoliško prebivalstvo v **Skadru** odposlalo je velikemu veziru depešo, v kateri prosi pomoči v svojem bednem položaju, v katerem si življenja ni svesto. Mnogo družin je sklenilo preseliti se na tuje, ako ne preneha malomarnost skadrskega guvernerja, ki hladnokrvno gleda, kako se pri belem dnevu dogajajo zločini; brez prestopa sledijo jeden za drugim: umor, poboj, napadi, pleni; posebno radi se plenijo krščanske prodajalnice. Namestu da bi vojaki branili, se védejo, kakor bi jim bilo ukazano varovati zločince, da ložje ropajo in kradejo.

Iz **Kahire**: Arabijev proces je končan. Včeraj jutraj doveli so Arabija pred vojno sodišče. Vse obtožbe požiga, plena itd. so se opustile razen jedinega upora, ki ga je sam Arabi priznal. Cela obravnava trajala je samo pet minut. V popoldanski seji obznanil je predsednik smrtno obsodbo, katero pa je khedive pomilostil v dosmrtno prognanstvo. Vojaško dostojanstvo in njega dohodki Arabiju ostanejo.

Dopisi.

Iz Celja 2. decembra. [Izviren dop.] Dne 25. listopada t. l. praznovala je zopet okrepcana narodna Čitalnica v Celji slovesni večer otvorjenja svojih novih prostorov in se iz izvrstnega izidi te slovesnosti, iz kakor mnogobrojne udeležitve razvidi, da se narod, kjer se napravi narodni dom z veseljem zbira, da se združi brat z bratom.

Prišli so gostje iz Žavca, iz Št. Jurija na južnej železnici, iz Laškega Trga, iz Šmarja itd. sploh tako lepa množica gostov nas je počastila z svojo navzočnostjo, da so se čitalnični prostori lepo in primerno napolnili. Kmalu po osmi uri otvoril je slovesnost gospod ministerijalni svetovalec Vasič kot podpredsednik čitalnični (gospod predsednik dr. Sernec se nij udeležil veselice, ker žaluje zaradi izgube svojega sinčka) s slavnostnim govorom, ter opozoroval v kratkih, jedrnatih in ganljivih besedah na spremembo našega narodnega stališča in spodbujeval k neutrudljivi delavnosti, kazaje na razvitek narodnega doma ter končal z nado, da se bo celjska Čitalnica z ozirom na današnji položaj in na naše lepe sedanje prostore ugodno razvijala.

Odgovor na te spodbujevalne besede gospoda podpredsednika so bili gromoviti živio! Na to prednašala je gospodična Roza Kapuš pesen „Čitalnica oživljena“ — sestavljena po g. Ivan Gabršku, vrlem narodujuaku in izvrstnem pevcu, katerega mora zalibože pevsko društvo kakor tudi Čitalnica zaradi njegove uže dolgo časa trajajoče bolezni pogrešati v svoji sredini, — s krepkim in lepo donečim glasom, s katerim je vrla mlada narodnjakinja jasno izrazila sočutje do milega našega

naroda. Po končani deklamaciji se je izrekla neutrudljivi delavki presrečna zahvala z živio!.

Nastopili so gg. pevci celjske Čitalnice pod izvrstnim vodstvom gosp. Vinka Krušiča, ter zapeli novo pesen „Slovenec sem“, uglašbeno po g. dru. Gust. Ipavicu in Čitalnici poslano istega dne, ko se je slavil v Celji cesar Jožefov spomenik. Mora se reči, da se je ta pesen tako izvrstno in precizno pela, da je segala globoko v srce vsakemu navzočnemu, ter gre živahna zahvala za to sodelovanje gospodu pevovodju Vinku Krušiču, kakor tudi vsakemu posameznemu pevcu. Po končani pesni sviral je godba našega pešpolka št. 47 overture obstoječo skoro iz samih domačih slovenskih pesnij.

Kratkočasili so nas pevci menjaje se z godbo na tako krasen način, da je čas čudovito hitro pretekel; prišla je deseta ura in začel se je ples.

Kar se tiče zadnjega zabavnega dela veselice, to je plesa, mora se priznati, da je bilo veselje gledati čarobne postave v mnogem številu navzočnih domačih krasotic, s katerimi so se ujemale v enakem številu domoljubni mladi gospodje, sploh veselica je bila živahna, zabavala se je vse, mlado in staro in se je pokazal ta večer tako lep napredek naše Čitalnice, da se sme z nado sklepati, da se bo naša trdnjava v južnej Štirski vedno bolj krepila in postala močan jez nasprotnemu viharju, kateri pa je, kakor se sliši iz določnih virov, postal vedno slabši.

Došli so nam tisti večer in drugo jutro sledeči brzojavi:

Maribor. — Naprej, bratje slovenski, s pravico in resnico do popolne narodne zmage v Avstriji.

Odbor „Slovenskega društva“.

Maribor. — Dovolj skušeni prijatelj Slovencev kliče bratom celjskim zmagonosno: živio!

„Slovenski Gospodar“.

Šmarje pri Jelšah. — Razvila in okrepcala se, bila nam čvrsta skala savinjska, na katerej se bodo valovi grozeče nam sovražne poplavi razbili! Šmarijski rodoljubi.

Maribor. — Da Čitalnica vaša v svojih novih prostorih veselo rase in cvete, to jej želi posestrima slovenska Čitalnica v Mariboru.

Ljubljana. — Domoljubom, zbranim v Čitalnici novih prostorih, kličemo gromoviti živio! Naj raste in cvete Čitalnica z njo pa slovenska odločnost! Literarno-zabavni klub.

Iz Radeč 1. decembra. [Izv. dop.] V nedeljo 26. novembra imel je potovalni učitelj g. E. Kramar pri nas kmetijsko predavanje. Čez 300 ljudij, mej njim mnogo duhovščine uradnikov, učiteljev in odličnih posestnikov iz Boštanja in Svibnega, zbralo se je ob treh popoldne v šoli, kjer nam je gospod Kramar povedal mnogo zanimljivega o živinoreji, sadje in trtoreji. Govoril je tudi o deteljnej predenici, trtnej uši, lubadarji in koruznej veši. Gosp. Kramar nam je pri tej priliki pokazal, da je svojej nalogi popolnem kos, in da se sme nadejati najboljšega vspeha. Ker so taka predavanja silno koristna,

želimo, da nas g. Kramar z dovoljenjem visoke vlade kmalu zopet obišče.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega

dne 1. decembra.

(Dalje.)

Mestni odbornik g. I. N. Horak pravi, da se kot ravnatelj meščanske vojašnice ne bode udeležil glasovanja. Vojakov je sedaj stalno nastanjenih v vojašnici do 400. Ko so bila vojskina leta, niso dobivali lastniki ničesa, kajti vojašnica bila je bolnišnica. Se ve da so vsi hišni posestniki ljubljanski, kateri so prej za vkvartiranje vojakov plačevali po 4 gld. na leto, sedaj pa plačujejo le 40 kr., zelo zadovoljni, a udje meščanske vojašnice zazidali so 40 do 50.000 gld., kar tudi nekaj velja, drugi hišni posestniki pa ničesa. Gospod Horak pravi, da bode ravnateljstvo meščanske vojašnice lahko odpovedalo stanovanje za stalne vojake vsak hip, kakor je to storil uže g. Pongratz, kateri zahteva 3 kr. za moža, a trnovska meščanska vojašnica dobi le jeden krajcar. Potem bode mesto ljubljansko v največjej zadregi, ker ne bode moglo nastaniti vojakov. V obče pa se bode pritožilo ravnateljstvo pri c. kr. deželnej vladi in ako bode to brez povoljnega vspeha, pri državnem upravnem sodišči.

Dr. Suppan nasvetuje, naj se lastniki meščanske vojašnice osvobodijo plačil za prehodne (transenalne) vojake le v tolikej meri, kolikor imajo premalo stalnih vojakov v svojej vojašnici nastanjenih.

Gospod Horak trdi, da je vojaška komisija lansko leto izjavljala, da ako se meščanska vojašnica izroči za stalne vojake, se ne bode zahtevalo od lastnikov nobenega družega plačila. Njemu, pravi g. Horak, je vsejedno, on bode uže plačal za dva moža po 40 kr. na leto. A družbi se usiljava servitutna pravica, da morajo lastniki skrbeti za potovalne vojake.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški izjavi, da je tudi on solastnik meščanske vojašnice. Uže v občem zboru društva bilo je čuti, da je vojašnica svoj prvotni značaj izgubila, ker nij več za transene, in tako postala podjetniško društvo. Ako se je zavodu dohodek povečal, zakaj bi se iz istega ne odškodovali hišniki, ki morajo plačevati. Govornik nadalje poudarja, da vodstvo vojašnice, ko je izročilo vojašnico eraru, nij izrečno zahtevalo, da se od njegovih udov ne sme terjati nobene odškodnine za vojaške troške. Govornik stavi v tem smislu resolucijo.

Gospoda Peterca in Kušar izjavita, da kot solastnika vojašnice ne bode glasovala o tej zadevi.

Poročevalec dr. Zarnik pravi, da tudi on, kot solastnik vojašnice bo jako zadovoljen, ako se sklene, da ne bode treba več plačevati, a iz pravnega stališča to ne gre, da bi udje meščanske vojašnice dobivali 1790 gld. vsako leto od vojaškega erara plačanih, drugi mestjani pa, ki niso udje, bi morali plačevati za lastnike, tako, da bi se v pravem smislu napravil udom zavoda prezent.

Poklekne in na ustni pritisne zlati križec: „Večni stvarnik“, molila je, „vtisni svoje rane v moje srce; po tvojem križu uči me trpeti vse bolečine in daj, da se iz ljubezni do tebe zdržim vsake druge ljubezni. Le jedno plačilo izprosim si, oče nebeški: dušo svojega otroka — in njegovo“, pristavi in solzé se jej polijo po bledem lici.

Nebeški mir vlegel se je v nje srce — ali je Bog vslišal nje prošnje — ali je ta mir bil kapljica balzama iz čaše neskočne milosti? —

Vstala je in pristopila k mizici, da bi pisala. Malo pomislila, potem pa začne:

„Kazimir! Odpustila sem ti zadnje razžaljenje, ko vsa druga. Tvojega povelja ne bodem spolnila! Vse — ali ničesa! Spoznaj me pred vsem svetom ko svojo soprogo, ali pa me pusti iti svoj pot. Za Véro in za se bom delala — delo nikogar ne onečasti! Najini poti ostaneti ločeni — kakor si ti hotel, ne jaz!“

Lujiza Dalmatchine roj. Florinska.

List zapečati in odposljej.

Jeze je trepetal knez Dalmatchine, prebravši te vrstice. „O ko bi imel poguma, da bi vse od sebe pahnul, živel le svojej soprogi in detetu!“ zastokal je bolestno, „a tega ne smem; ime moje tega ne dopusti.“

„In moja pohlepnost po časti in slavi“, moral bil bi pristaviti, ker ona strast napolnjevala mu je vso dušo. Čutil je v sebi moč in nadarjenost visoko se povzdigniti v cesarskej milosti, kjer bi uplival na politične razmere v Evropi — a ovirala ga je na tej poti le njegova soproga. Nikedar se nij učil svojih želja krotiti, ugaševati ogenj silnih strasti, nasprotno: mati sama netila mu je ogenj vseh onih silnih strasti — in sestre so ga pojile s sijajno bodočnostjo, častjo in slavo.

Tri dni pozneje šla je Lujiza z baronom na železniško postajo po male netjakinje Ten Berghovih, ki so se pripeljale na počitnice. Po naključji znašla se je tudi rodovina Dalmatchine na kolodvoru. Mrzlo oko Kazimirovo srečalo se je z mirnim Lujizinim; pogled pa, ki mu je ušel na njeno čelo, hitro se

je povesil. Kakor tujci so se srečali in odšli. Nič nij tako jasno pričalo zoper njega, nego njen žalostni pogled in rudeča proga na čelu!

Leta in leta ga bode še mučilo in vznemirjalo mu dušo. Ako dete svoje objame, stopil mu bode istiniti ranjeni obraz materin pred oči.

Takoj odšel je iz sobane.

Njegova mati se je ozrla, a radi kratkovidnosti svoje nij zapazila Lujize. Stoprv v trenutku, ko je morala vstopiti, dotaknila se je z bogato čipkasto mantilo Lujize in ta jej pošepeta: „Kneginja! osoda mojega otroka je v vaših rokah; načrte vaše poznam, — a premislite, da jaz bodem nekda od vas terjala njegovo srečo!“ — rekši izgine v množici.

Kneginja je strme gledala za njo. Približa se jej knez Dalmatchine in jej ponudi roko; oprime se ga, a strahu se stresa po vsem životu. V malih trenutkih odpuhal je uže velikanski vlak — in Lujiza je vedela, da se je s tem trenutkom končala imenitna doba njenega življenja! —

(Dalje prih.)

Pri glasovanji se sprejme predlog pravnega odseka.

Mestni odbornik Potočnik poroča o brvi čez Grubarjev kanal, katero je nasvetoval bivši mestni odbornik g. Regali. Troške je stavbeni urad proračunil na 1400 glđ. Ker bi bilo treba postaviti za brv trih podstav in to na pilotih, vprašal se je glavni odbor za osuševanje barja, ta a odgovoril je, da za sedaj ne more dati dovoljenja, dokler se črtež za odpeljavo vodá definitivno ne določi. Stavbeni odsek tedaj nasvetuje, da se naprava brvi opusti, čemer zbor pritrdi.

Gospod Potočnik poroča v imenu stavbenega in odseka za olupšavo mesta o zvezi tržaške in celovške ceste. Ta cesta bi se pričela tik hiše „pri lovci“ na tržaški cesti in bi se izpeljala preko Lattermanovega drevoreda tik novosezidanih vil, mimo Kolizeja do celovške ali Marije Terezije ceste. Poročevalec pravi, da sta bila združena odseka tega mnenja, da bi ta cesta mnogo koristila razširjenju mesta v tem oddelku, ker ima pa cestni erar gotovo tudi mnogo interesa, da se ta del tržaške ceste preloži, nasvetujeta odseka, da se prej, nego se v tej stvari kaj določilnega sklene, naroči mestnemu magistratu, naj se obrne do deželne vlade z vprašanjem, ali in pod kakimi pogoji bi ona hotela preložiti to cesto na državne troške in prevzeti jo v lastno vzdrževanje ter ekskamerirala potem nepotrebni kos sedanje tržaške ceste za Zevnikovim, nunskim in Souvanovim vrtom.

Dr. Schaffer misli, da bi bilo dobro eventuelno vlado poprašati, ako neče sama graditi ceste, ali hoče v ta namen odločiti kak znesek.

Gospod Potočnik odgovarja, da je za ta slučaj že v predlogu skrbljeno.

Dr. Suppan pravi, da država cest, katere drže preko večjih mest, ne vzdržuje sama, nego plačuje le mestu za vzdrževanje gotov znesek. Tudi bi bilo dobro naglašati pri ekskameriranju ceste, da se dotični del mestu v last pripusti.

Mestni odbornik J. Hribar izjavi se proti temu, da bi se vprašavalo za kako svoto za vzdrževanje ceste, to bode stvar vlade ali cestnega erara samega. Kar se tiče pa dostavka, da se ekskamerirani del teržaške ceste izroči mestu ljubljanskemu, s tem je i govornik sporazumljen.

Dr. Zarnik reče, da je že mnogokrat odločno protivil tej se cest, katera nij čisto nič potrebna. To stori tudi danes, ker neče da premljeva vsega, kar se je že o tej cesti povedalo. Uže tir južne železnice je Lattermanov drevored preveč oškodoval, ako se pa gradi še ta nepotrebna cesta, potem je Lattermanov drevored, najlepši kinč ljubljanskega mesta, uničen! Vse, kar se je navelo dosedaj za to cesto, nij govornika nij najmanje prepričalo, da bi bila ta cesta kolikaj potrebna, še manj pa ljubljanske občini koristna. Ako bi stavbena družba poleg nove ceste res gradila hiše, imela bi od tega korist le šišenska občina, katera uže danes neče ničesa vedeti, da bi iz svoje občine izpustila kolizej ali pa mestno lastnino „pod Tivoli“, ker ta posestva največ pripomorejo občinskim dohodkom spodnje Šiške. Ko bi se pozidalo še več hiš, potem bi bila Šišenska občina še bolj trdovratna in nikakor voljna, izpustiti taka posetva iz svoje občine. Zatorej govornik zopet naglašja, da je cesta nekoristna, za Lattermanov drevored zelo kvarna, zato nasvetuje, naj se preide o predlogu stavbenega odseka na dnevni red.

Mestni odbornik Lasnik misli, da bi imela od novega dela mesta Spodnja Šiška manj dobička ko Ljubljana, kajti proti Rožniku je vse le mesten svet in tam bi se največ zidalo, ker ob novo nameravanej cesti itak več prostora nij.

Pri glasovaji se predlog dr. Zarnika zavže in vzprejme odsekov predlog z dostavkom dr. Suppana, da naj vlada prepusti ekskamerirano cesto mestu v last.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— („Narodni dom.“) Mnogo narodnih trgovcev ljubljanskih prevzelo je po več sto srečk „narodnega doma“ v razprodajo. Nadejamo se, da

bodo tudi po drugih slovenskih mestih našli mnogo posnemovalcev.

— (Ljubljanska Čitalnica) izvolila je gosp. dra. Fr. Papeža, odvetnika v Ljubljani kot svojega zastopnika v slavnostnem odboru za 600 letnico.

— (Vabilo k Sokolskemu Miklavževemu večeru), katerega priredi društvo vtorek dne 5. decembra 1882 l. v čitalnični restavraciji s prijaznim sodelovanjem jednega oddelka slavnega pevskega zbora ljubljanske Čitalnice. Program: 1. pl. Zajc: „Domovini“, zbor. — 2. Komično berilo. — 3. Grbič: „Rožica“, čveterospev. — 4. Dr. Čuden in njegov sluga. Veseloigra v 4 dejanjih. — 5. Veith: „Cvetka in keber“, zbor. — 6. Miklavž s svojim velikim spremstvom iz nebes in pekla. — 7. „Bratje veseli“, zbor. — Mej posameznimi točkami svira oktet slavne c. kr. vojaške godbe pešpolka baron Kuhn šte. 17. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za neude 20 kr. — K omenjenemu Miklavževemu večeru vabi slavno p. n. občinstvo nauljudneje

Odbor „Sokola“.

— („Slavnostna beseda“) v spomin Francetu Preširnu, prirejena včeraj po pevskem zboru ljubljanske Čitalnice v redutnej dvorani obnesla se je uprav izvrstno in smejo naši pevci po vsej pravici biti na njo ponosni, kajti mnogobrojna udeležba — vsi prostori prenapolnjeni — bila je dokaz izredno toplih simpatij, katere uživajo naši pevci mej ljubljanskim občinstvom, beseda sama pa je bila v vseh točkah dovršena. Moški zbor brojil je 62 pevcev, samih zvonkih in krepkih glasov, ki so Ipavčevo kantato „Na Preširnovem domu“, Winterjevo „Adrijansko morje“ in Mohrovo „Resnici zmago“ peli z vzgledno eksaktnostjo in s silnim efektom. Vojaška godba domačega pešpolka baron Kuhn šte. 17 svirala je vseskozi izvrstno. Vilhar-Šantl-nova ouvertura k „Jamski Ivanki“ nj bila še nikdar tako dobro svirana, kakor ravno sinoč in Wagnerjeva fantazija iz opere Lobengriu pokazala je izbornost izvežbanost vseh članov godbe, Maybeer-ov „spev pažev“ iz opere Hugeni pa je dal tudi takrat priliko g. kapelniku Janu Nemravi izkazati svojo čudovito spretnost na rogu, vsled katere slovi po vsej Avstriji in preko avstrijskih mej. Najsijajnejša točka bila je brez dvojbe F. S. Vilhar-jeva krasna skladba „Mornar“, samospev, ki je našel v gosp. Medenu pravega pevca in pravi glas, v g. Pribilu pa vrednega pijanista za jako karakteristično spremljevanje. Burno priznanje donelo je od vseh strani in gosp. Medén bil je dvakrat izzvan. Gosp. F. S. Vilhar čestitamo na skladbi in na vspehu. Foersterjev čveterospev „V tihi noči“, težaven in ne posebno hvaležen komad, peli so gg. Razingar, Stamear, Juvanec in Paternoster, tako izvrstno, da se je moral ponavljati. Če še dostavimo da sta v kantati „Na Preširnovem domu“ gg. Meden in Pucihar odlikovala se v svojih solo-partijah, gosp. Ohm-Janušovsky vitez Višehrad pri spremljevanji na glasoviru, gosp. V. Valenta pa kot pevovodja glede srečne sestave sporeda in jako preciznega ravnanja zborom, smo v kratkih besedah povedali oceno včerajšnjega koncerta, o katerem bi se celo najzagrizenejši nasprotnik moral izraziti le pohvalno. Po besedi bila je prosta zabava v čitalnični restavraciji, pri kateri je svirala godba mej drugimi mnogo slovanskih komadov in se je govorilo več jako srčnih in ognjevitih napitnic.

— (Imenovanja in premeščenja.) G. dr. Ignac Pevec, pristav v Sevnici pride kot pristav k okrožnej sodnji v Celji. G. Anton Levec, avskultant v Škofjeh Loki imenovan je pristav k c. kr. okrajnej sodnji v Sevnici. G. Fran Macun, pristav v Ormoži prestavljen je v jednakej lastnosti v Mariberg. Avskultant g. Karol Nedved imenovan je pristavom v Ormoži. — G. Edmund pl. Schrey, deželne sodnije svetnik pri okrožnej sodnji v Celji prestavljen je k deželnej sodnji v Gradci.

— (Vabilo) k občenemu zboru narodne Čitalnice v Rudolfovem, ki bode 17. decembra 1882 ob petih zvečer v čitalnični dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo denarničarja. 3. Poročilo

o pregledu lanskih računov. 4. Razprava o društvenem premoženju in o načinu, kako bi se dali društveni dolgovi poravnati. 5. Volitev prvosednika, blagajnika in dvanajst odbornikov. 6. Volitev odseka treh udov za pregled računov. 7. Posamezni predlogi. Odbor.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

Praga 4. decembra. Danes pričela je tajna konečna obravnava proti drugej seriji 51 socialistov. Ta obravnava utegne trajati do Božiča.

Kajiro 4. decembra: Kedivov dekret, s katerim se je smrtna kazen Arabija premenila v prognanstvo, izreka ob jednom, da se bode smrtna kazen izvela, kadar koli bi se Arabi vrnil v Egipet.

Poziv slovenskim pisateljem.

Dne 27. decembra 1882. leta bode minulo šest sto let, odkar je prišla vojvodina Kranjska pod preslavno dinastijo Habsburško in dne 11. julija 1883. leta bode Kranjska v navzočnosti svojega preljubljenega vladarja, Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. dostojno praznovala šeststoletni spomin tega preimenitnega in za ves narod slovenski prepoimenljivega zgodovinskega dejanja.

Matica Slovenska je ukrenila o tej slavnostni priliki dati na svetlo

Spomenik

o šeststoletni zvezi vojvodine Kranjske z dinastijo Habsburško

ter to knjigo bodoče leto pokloniti Njegovemu Veličanstvu, presvetlemu cesarju Franu Josipu I. o Njegovem bivanji v stolici slovenski Ljubljani in v vojvodini Kranjski.

Za tega delj podpisani prvosednik Matice Slovenske uljudno vabi vse pisatelje slovenske na delovanje o tem Spomeniku. Osobito dobro došle bodo Matici zgodovinske razprave, dostajajoče se Habsburžanov in naroda slovenskega, a dobro došli bodo Matici tudi poetiški in leposlovni proizvodi, bodi si v dramatiški, bodi si v pripovedni ali liriški obliki, samo da so s slavnostno priliko v kakeršni koli si bodi zvezi.

Vsi taki doneski naj se blagovoljno pošiljajo prvosedstvu Matice Slovenske

vsaj do 1. aprila 1883. leta.

Pesniki in pisatelji slovenski! Združite se, in pomagajte prvemu literarnemu zavodu našemu spodobno praznovati zgodovinsko imenitno narodno in dinastično slavnost ter o tej priliki dostojno poslaviti presvetlega Vladarja našega!

V Ljubljani 19. novembra 1882.

Peter Grasselli,

prvosednik Matice Slovenski.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni mesec.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem meseci komaj srednje, sploh pa za 2-15 mm. nižje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 733-15 mm. in je bilo 11krat nadnormalno, 19krat pa podnormalno. Z ozirom na srednje stanje vsega meseca, je bilo stanje 16krat nadnormalno, 14krat pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 8-73 mm. nad normalom, je imel 4. november; najnižje, za 11-45 mm. pod normalom, 17. november; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja znaša tedaj 20-18 mm. Najvišje v vsem meseci sploh, za 9-99 mm. nad normalom, je stal barometer 4. novembra zjutraj; najnižje, za 12-60 mm. pod normalom, 17. novembra opoldne; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 22-59 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 6-51 mm., je imel 27. november; najmanjši, za 0-24 mm. 14. november, oziroma 29. november.

Thermometer: Srednja temperatura pretečenega meseca je znašala + 4-9° C., to je za 0-7° C. nad normalom, in je bila 16krat nadnormalna, 14krat pa podnormalna. Z ozirom na srednje stanje vsega meseca je bila temperatura 14krat nadnormalna, 16krat pa podnormalna. Najvišje srednje stanje, za 7-8° C. nad mesečnim normalom, je imela temperatura 9. novembra; najnižje, za 6-6° C. pod mesečnim normalom, pa 30. novembra; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 14-4° C. Najvišje v vsem meseci sploh, za 9-5° C. nad normalom, je stal termometer 9. novembra opoldne; najnižja, za 8-3° C. pod normalom 30. novembra zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 17-8° C. Največji razloček v stanji jednega dne, za 13-6° C., je imel 2. november, najmanjši, za 0-4° C., 28. november.

Vetrovi pretečenega meseca so bili nekoliko močnejši kot v predzadnjem; sploh pa ne posebno spremen-

ljivi. Prevladoval je „jugozahod“, 22krat, in „brezvetrije“, 20krat, 18krat „vzhod“, 18krat „burja“, 10krat „zahod“, 6krat „sever“, 1krat „jug“.

Nebo je bilo jako neugodno, 63krat „popolnoma oblačno“, 19krat „popolnoma jasno“, 8krat pa „deloma jasno“.

Vreme je bilo v pretečenem mesecu zelo neugodno, imel je 13 deževnih, oziroma sneženih dni, v katerih je palo vsega skupaj 190-80 mm. mokrine.

Gospod, ki je pri večerajšnji besedi v redutnej dvorani premenil klobuk, se prosi, da se oglasi pri čitalničnem kustosu.

Tržne cene v Ljubljani

dné 2. decembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	47
Rež,	5	04
Ječmen	4	39
Oves,	2	93
Ajda,	4	39
Proso,	4	87
Koruza,	5	80
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	59
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	72
„ povojen,	—	80
Surovo maslo,	—	90
Jajca, jedno	2 1/2	—
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	48
Svinjsko	—	46
Koštranovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	15
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama,	1	87
Drva trda, 4 kv. metre	6	90
„ mehka, „ „	4	50

Dunajska borza

dné 4. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	70	kr.
Srebrna renta	77	25	„
Zlata renta	94	60	„
5% marcna renta	91	40	„
Akcije narodne banke	827	—	„
Kreditne akcije	293	—	„
London	119	—	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	47 1/2	„
C. kr. cekini	5	64	„
Nemške marke	58	35	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	117	„
Državne srečke iz l. 1864	100	169	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	60	„
Ogrska zlata renta 6%	118	55	„
„ 4%	85	40	„
„ papirna renta 5%	84	50	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	—	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—	„
Kreditne srečke	100 gld.	174	„
Rudolfove srečke	10	18	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	121	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	219	50	„

V zalogi W. Blanke-ja v Ptuj so ravnokar izšle:

Pripovedke za mladino,

I. zvezek, pisal Fr. Hubad. — Cena 20 kr.; po pošti franco poslano za 25 kr. Pri obilnejem nakupu 25% rabata.

Ondi se tudi dobi:

Ječarjeva hči,

po W. Frey-u poslovenil J. Urbanec. — Cena 15 kr.; po pošti 20 kr. (749—4)

Podpisani najljubljeneje naznanjam, da sem na novo začel izdelovati

moško in otroško obleko

iz vsake vrste blaga.

Vzprejem tudi prodajalca za svojo krojaško zalogo, če je na vrednem glasu.

Z odličnim spoštovanjem

(757—1)

Henrik Krefl,

posestnik in krojač v Braslovčah pri Celji.

Dr. JANEZ MENCINGER,

poprej advokat v Kranji, je 1. decembra 1882

odprl svojo

(759—1)

advokatno pisarno

na Krškem (Gurkfeld) na Dolenjskem.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Oznaniilo.

Pred stavbenim odborom pri popravljani farne cerkve in zvonika v Starem Trgu pri Poljanah na Dolenjskem se bode vršila zmanjševalna licitacija dné **21. decembra 1882** ob 10. uri zjutraj.

Vsled proračuna so vsa dela pri cerkvi računena na 846 gld. 05 kr.
taista pri zvoniku na 787 „ 61 „
skupaj 1633 gld. 66 kr.
in to z materialom, vožnjo in ročno tlako vred, ki se vse v denarji plačuje.

Vsa ta dela se bodo skupaj licitirala in oddala jednemu samemu podvzetniku.

Vsak licitant mora pred licitacijo položiti 82 gld. kot vadium, in potem kdor delo prevzame 164 gld. kot kavcijo in sicer v gotovem denarji ali v bukvicah ljubljanske hranilnice ali pa v kurzno preračunjenih državnih obligacijah.

Sprejemajo se tudi pismene ponudbe, katerim pa se ima zgoraj imenovana kavcija in kolek za 50 kr. priložiti.

V ponudbi pa mora biti krstno ime in priimek, stanovanje in stan oferenta, kakor tudi najnižja cena s številkami in črkami razločno zapisana; tudi mora biti pristavljeno, da se oferent vsem splošnim in posebnim pogojem brez pridržka podvrže. (761)

Proračuni, cenilni izkazi, splošni in posebni pogoji ležé pri stavbenem odboru v pregled.

Cerkveno stavbeni odbor

v Starem Trgu pri Poljanah, 29. nov. 1822.

Peter Režek.

M. Barta.

Pravo naravno pomuhljevo jetrno olje,

pripravljeno po prostem odtoku jedna vrh druge naloženih svežih jeter, ne zamenjati ga s čiščenim ali pa s takim, ki se zadobi iz skisanih jeter. Vspešneje kot vsaka druga vrsta tacega olja, ki se prodaja v trgovini, se posebno uporablja proti škrofeljem, rahitidi, plučnici, kroničnim oprham itd. itd. — V steklenicah à 60 kr. (10 steklenic 5 gld., za klgr. 2 gld.; spojeno z železnim jedurjem posebno vspešno v steklenicah po 1 gld. (10 steklenic 8 gld.) prodaje in razpošilja s poštним povzetjem

G. PICCOLI,
lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani, Dunajska
cesta. (696—G)

Št. 16.208.

(748—3)

Razglas

mladeničem, vojaščini podvrženim.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora v letu 1883., h kateremu bodo klicani vsi v letih 1863., 1862. in 1861. rojeni mladeniči, se javno naznanja:

1. Vsak tukaj prebivajočih domačih ali vnanjih mladeničev, kar jih bode k prihodnji rednej rekrutbi klicanih, mora

meseca decembra 1882. leta

pri magistratu ob navadnih uradnih urah ustno ali pismeno oglasiti se zaradi vpisa: ako se ne oglaš, zadenejo ga nasledki § 42 vojne postave.

2. Vnanji, to je taki, ki nimajo v Ljubljani domovne pravice, morajo k temu vpisu svoje popotne liste ali druge izkaznice seboj prinesiti.

3. Če so vojaščini podvrženi začasno zunaj svojega rojstnega kraja ali prebivališča in so vsled tega ali pa vsled bolezni zadržani oglasiti se, smejo oglasiti jih njih stariši, varubi ali drugi pooblaščenici.

4. Tisti, kateri mislijo prositi ali začasnega oproščenja od vojaščine ali pa oproščenja od dejanske službe vojaške, imajo pri vpisovanju tukaj izročiti vsa dotična pisma (rodbinske listine itd.).

5. Dolžnosti oglasa in sploh vsem drugim iz vojne postave izvirajočim dolžnostim se ne dá ogniti z izgovorom, da se za ta razglas ali druge po vojnej postavi določene dolžnosti nij vedelo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 16. novembra 1882.

Župan: Grasselli.

Umetne

(574—28)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradekega mostu, v I. nadstropji.

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.

Srečkanje 5. januarja.

1. glavni dobitok gotovih 50.000 gld.

2. glavni dobitok gotovih 20.000 gld.

3. glavni dobitok gotovih 10.000 gld.

Nadalje

1 à gld. 10.000 — 4 à gld. 5000 — 5 à gld. 3000 — 15 à gld. 1000
— 30 à gld. 500 — 50 à gld. 300 — 50 à gld. 200 — 100 à gld. 100
— 200 à gld. 50 — 542 à gld. 25, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razporeženi v vseh prodajalnicah lozov.

Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošiljajo na

loterijski oddelek tržaške razstave

Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstoječo adresu.

Lozi dobivaje se v Ljubljani pri slav. kranjskeje eskomptnej banki, pri J. C. Luckmannu, Edv. Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih. (712—12)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.